

Justitsministeriet

Dato:
Dok.: RKK40406
Sagnr.: 2008-154-0122

Udkast til talepapir til brug for justitsministerens besvarelse af samrådspørgsmål Q og R (om Blekingegadesagen) i Folketingets Retsudvalg onsdag den 2. april 2008 kl. 15.15.

Spørgsmål Q:

”Hvilke PET-aktiviteter og forhold i tilknytning til sagen om Blekingegade-banden indgår i PET-Kommissionens undersøgelse, og hvornår forventes PET-Kommissionen at afslutte sit arbejde?”

Spørgsmål R:

”Vil ministeren tage initiativ til hurtigst muligt at ned sætte en undersøgelseskommission til at undersøge og redegøre for Blekingegadesagen?”

Svar:

1. Peter Øvig Knudsens bøger om Blekingegadebanden har som bekendt givet anledning til fornyet offentlig debat om myndighedernes rolle i opklaringen af Blekingegadesagen tilbage i 1980'erne.

Der er i den forbindelse blevet rejst en række spørgsmål vedrørende Justitsministeriets, PET's og anklagemyndighedens håndtering af sagen.

Jeg er glad for her i Retsudvalget at få lejlighed til at redegøre mere sammenhængende for en række af de rejste spørgsmål. Jeg vil i den forbindelse også komme ind på de aspekter af sagen, som allerede indgår i PET-kommissionens undersøgelse af PET's virksomhed i forhold til Blekingegadebanden.

2. Et af de helt centrale emner, som har været fremme, har været spørgsmålet om PET's og Justitsministeriets rolle i forbindelse med *efterforskningen af røveriet mod en pengetransport fra Den Danske Bank i Lyngby i 1983*.

Peter Øvig Knudsen anfører i sine bøger, at PET i sin tid skulle have tilbageholdt væsentlige oplysninger om Blekingegadebanden for Lyngby Politi, og at PET dermed vanskeliggjorde efterforskningen af røverisagen.

Det hævdes endvidere, at Justitsministeriet – af frygt for terrorhandlinger i Danmark – skulle have ”modarbejdet” udleveringen af to personer med tilknytning til PFLP, som i foråret 1983 blev anholdt i Paris i besiddelse af 6 millioner danske kroner, og hvor der var mistanke om, at pengene stammede fra røveriet i Lyngby.

Som jeg har oplyst ved mine besvarelser af spørgsmål nr. 448 og 465 fra Retsudvalget, har PET-kommissionen – i lyset af den seneste tids offentlige debat om Blekingegade-sagen – i et brev af 11. marts 2008 til Justitsministeriet oplyst, at kommissionens undersøgelse vil kunne belyse en række forhold vedrørende PET's – og eventuelt Justitsministeriets – rolle i forbindelse med Lyngby-røveriet og spørgsmålet om udlevering af de to PFLP-folk.

Som det fremgår af kommissionens brev, der var vedlagt min besvarelse af 12. marts 2008 af spørgsmål nr. 448, vil kommissionens undersøgelse således kunne belyse PET's og eventuelt Justitsministeriets rolle i forhold til følgende spørgsmål:

- Peter Øvig Knudsens påstande om, at PET undlod at samarbejde med Lyngby Politi,

- spørgsmålet om, hvorvidt de danske myndigheder forsøgte at hindre udlevering af PFLP-folkene fra Frankrig,
- spørgsmål om de franske myndigheders interesse i at udlevere PFLP-folkene,
- spørgsmål om de franske myndigheders tekniske undersøgelser af en del af beslaglagte penge, spørgsmål om udlevering af en del af pengene og PET's interesse heri.

Det står således klart, at PET-kommissionens undersøgelse vil belyse en lang række aspekter vedrørende myndighedernes håndtering af Lyngby-røveriet.

3. I forbindelse med debatten om Blekingegadesagen har der også været rejst spørgsmål om *PET's videregivelse af oplysninger til kriminalpolitiet* i forbindelse med overvågningen af Blekingegadebanden op gennem 1980'erne.

I Peter Øvig Knudsens bøger hævdes det således, at PET igennem en årrække skulle have haft kendskab til Blekingegadebandens aktiviteter, men at efterretningstjenesten undlod at videregive disse oplysninger til kriminalpolitiet.

Og senest er det – i forbindelse med, at en kriminalassistent fra Københavns Politi er stået frem i medierne – blevet anført, at ”højere kræfter i politiet” under efterforskningen af røveriet mod Daells Varehus i 1988 skulle have nægtet Københavns Politi adgang til oplysninger i Lyngby Politis sag om bankrøveriet i 1983. Begrundelsen skulle have været, at sagen var ”hemmeligstempelt” af PET.

Som det fremgår af PET-kommissionens brev til Justitsministeriet og den tidligere nævnte besvarelse af spørgsmål nr. 448, vil kommissionens undersøgelsen også behandle PET's overvågning af Blekingegadebanden og aspekter af forholdet mellem PET og det almindelige ”åbne” politi.

PET's forhold til det almindelige "åbne" politi vil således bl.a. blive belyst ved afhøring af et antal vidner, herunder bl.a. den nævnte kriminalassistent fra Københavns Politi.

4. Tilbage står to af de rejste spørgsmål, som begge vedrører tiltalerejsningen i sagen. Disse spørgsmål indgår ikke i PET-kommissionens undersøgelse.

Det første spørgsmål drejer sig om, *hvorfor der ikke blev rejst tiltale efter den daværende bestemmelse i straffelovens § 114 om støtte til terrorisme.*

Peter Øvig Knudsen er i sin bog inde på, om dette kunne skyldes "politiske hensyn", fordi det kunne "anses for ubekvent" at få en sag med forbindelse til international terrorisme i Danmark. Tankegangen skulle således være, at "man dermed risikerede at påkalde sig terroristernes opmærksomhed og vrede."

Det andet spørgsmål drejer sig om, hvorfor der ikke blev rejst tiltale mod den kvindelige læge, som var sigtet for at videregive fortrolige oplysninger til Blekingegadebanen.

5. For så vidt angår spørgsmålet om tiltalerejsning efter den daværende terrorismebestemmelse har jeg ved min besvarelse af dags dato af spørgsmål nr. 463 fra Retsudvalget redegjort udførligt for baggrunden herfor.

Som det fremgår af den skriftlige besvarelse værnede den daværende bestemmelse i straffelovens § 114 alene danske offentlige anliggender og den danske samfundsorden. Bestemmelsen omfattede således ikke støtte til terrorgrupper, som opererede uden for Danmark.

Som det videre fremgår af besvarelsen, blev spørgsmålet om anvendelsen af straffelovens § 114 drøftet internt i anklagemyndigheden inden tiltalerejsningen i sagen.

Rigsadvokaten gav i den forbindelse over for Statsadvokaten for København udtryk for, at bestemmelsen efter Rigsadvokatens opfattelse kun vedrørte danske offentlige anliggender og den danske samfundsorden.

Og dette bad han samtidig statsadvokaten om at meddele Københavns Politi, ligesom han bad statsadvokaten om at sikre sig, at denne opfattelse blev lagt til grund for det fortsatte arbejde med Blekingegadesagen.

Som det også fremgår af mit skriftlige svar, ses spørgsmålet om, hvorvidt der skulle rejses tiltale efter straffelovens § 114 da heller ikke at være blevet forelagt Justitsministeriet.

Justitsministeriet fik alene forelagt – og tiltrådte – anklagemyndighedens indstilling om, at der blev rejst tiltale for overtrædelse af straffelovens § 108 om hjælp til fremmed efterretningstvæsen ved at have indsamlet oplysninger om jødiske personer og firmaer mv. i Danmark med henblik på videregivelse til PFLP.

Der er således ikke belæg for at sige, at Justitsministeriet skulle have forhindret, at der blev rejst tiltale efter den daværende bestemmelse i straffelovens § 114 om støtte til terrorisme.

Når anklagemyndigheden ikke rejste tiltale efter denne bestemmelse, skyldtes det som nævnt, at bestemmelsen efter Rigsadvokatens opfattelse kun vedrørte danske offentlige anliggender og den danske samfundsorden – og altså ikke omfattede støtte til terrorgrupper, der opererede uden for Danmark.

6. For så vidt angår det andet spørgsmål – vedrørende påtaleopgivelsen mod den kvindelige læge – kan jeg henvide til min besvarelse af 12. marts 2008 af spørgsmål nr. 222 fra udvalget.

Som der nærmere er redegjort for her, opgav Statsadvokaten for København påtale i sagen i medfør af den da gældende § 723, stk. 1, i retsplejeloven. Efter denne bestemmelse undlades påtale i de tilfælde, hvor undersøgelsen ikke kan ventes at føre til, at en person findes skyldig til straf.

Den nuværende statsadvokat for København har oplyst, at der efter de oplysninger, der findes i statsadvokatens sagsakter, ses at være tale om, at påtale blev opgivet dels på grund af bevisets stilling, dels på grund af forældelse.

7. Sagen om opklaringen af Blekingegadesagen – og hvad der foregik dengang i 1980'erne – er uden tvivl af stor interesse – ikke mindst i et historisk perspektiv.

Også regeringen finder det interessant at få belyst de mange aspekter omkring Blekingegadesagen, som er blevet rejst i den seneste tids debat.

Som det gerne skulle være fremgået klart af min besvarelse i dag, er nogle af aspekterne – nemlig spørgsmålene om, hvorfor der ikke blev rejst tiltale mod bandens medlemmer for overtrædelse af den dagældende § 114 i straffeloven og mod den kvindelige læge for videregivelse af fortrolige oplysninger – allerede blevet belyst.

Herudover er PET-kommissionen i gang med at undersøge en række forhold vedrørende PET's og eventuelt Justitsministeriets rolle i forbindelse med opklaringen af Blekingegadesagen.

Det er regeringens opfattelse, at det vil være forkert at lave dobbeltarbejde. Derfor mener jeg – som jeg også hele tiden har sagt – ikke, at der bør iværksættes yderligere undersøgelse af Blekingegadesagen, før vi kender resultatet af PET-kommissionens arbejde.

PET-kommissionen har oplyst, at den bliver færdig i år. Når resultatet af kommissionens arbejde foreligger, vil regeringen tage initiativ til at få belyst de dele af Blekingegadesagen, hvor der er behov for yderligere afklaring.

TAK